

Regio Hart van Brabant
SAMENWERKENDE GEMEENTEN

Nieuwsbrief JIM

JIM-aanpak al bijna 2 jaar effectief!

Vanaf april 2021 wordt in regio Hart van Brabant gebruik gemaakt van een JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) om uithuisplaatsingen te voorkomen.

Terugkijkend op de pilotperiode van bijna twee jaar hebben we veel ervaring opgedaan. Allereerst worden we steeds meer bekwaam in het vinden, installeren en

positioneren van een JIM in een gezin. Dankzij de JIM-aanpak is het ons gelukt om jongeren thuis te laten wonen, waar bij aanmelding sprake was van een dreigende uithuisplaatsing. Ook hebben we geleerd dat wanneer de JIM lange tijd niet wordt gevonden, de JIM-aanpak alsnog een positief, systemisch, effect heeft. De JIM-aanpak heeft zich voor ons bewezen als effectieve systemische interventie en daarmee een alternatief voor uithuisplaatsingen.

Cijfers (t/m februari 2023)

aantal actieve casussen

41

aantal afgesloten casussen

9

aantal geïnstalleerde JIM's

23

leeftijd varieert van

8 tot 23

uit vrijwillig kader (ongeveer)

70%

Wie zijn de JIM's

vrienden van het gezin

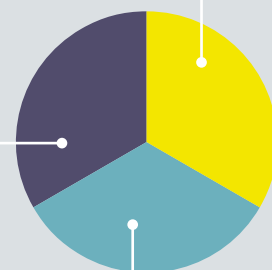
33%

familieleden

33%

professionals die zij ooit hebben ontmoet (leerkrachten hulpverleners jongerenwerkers enz.)

33%

JIM... hoe zat het ook alweer?

JIM: Jouw Ingebrachte Mentor

Een JIM is een vertrouwenspersoon, iemand die meedenkt en meebeslist, die door een jongere als ondersteunend ervaren wordt, en die zij aan zij staat met de hulpverlener. Bij de JIM-aanpak kiest een jongere zélf iemand uit zijn netwerk als mentor. De JIM is als vertrouwenspersoon dé deskundige van de persoonlijke context van de jongere.

Door de krachten van de JIM en professionals te bundelen, kan gewerkt worden aan een meer duurzame oplossing voor de jongere die aansluit bij de eigen redzaamheid. De JIM is er altijd. Of in ieder geval vele malen vaker (en langer) dan dat professionele hulp aanwezig is. De JIM is onderdeel van het netwerk, onderdeel van zijn leven en kan samen met de jongere een duurzame verandering teweegbrengen. Juist ook omdat de veranderingen die de jongere en de JIM bedenken door hen zelf zijn ingezet.

IVT: In Verbindingsteam met JIM

Het In Verbindingsteam met JIM in het Hart van Brabant is een intersectoraal team van professionals dat intensieve en systeemgerichte behandeling geeft aan gezinnen met complexe problemen met behulp van inzet van een informele mentor: de JIM.

Sommige jongeren wisten al meteen wie hun JIM moest worden. Bij anderen was er heel wat (systeem-)therapeutisch werk nodig voordat zij hun JIM de vraag stelden, zo ook bij Tasnim en Carla. Tasnim en Carla doorliepen een bijzonder mooi traject, waar de stichting JIM Werkt op korte termijn aandacht aan zal besteden in haar eigen nieuwsbrief.

Meld je [hier](#) aan voor de nieuwsbrief.

JIM-aanpak, meer dan een maatje!

Een JIM is een belangrijke steunfiguur voor een jongere en geeft hem/haar een stem. Maar, de JIM-aanpak is nog veel meer! Het is een stevige, systemische aanpak die effectief is ook als de JIM er (nog) niet is. Het appél wordt namelijk verlegd, van 'wat is hier aan de hand (en hoe kunnen we als professionals daarbij helpen)', naar 'wie kan jullie helpen om met de situatie om te gaan'? Vanuit nabijheid en presentie gaan de JIM-begeleiders de gezinnen in, met de steun van collegiaal overleg, werkbegeleiding en intervisie. Door deze aanpak leren gezinnen zichzelf te versterken.

De JIM-begeleiders gaan ook een intensieve samenwerking aan met betrokken verwijzers en andere professionals. Via de JIM kunnen -ingebod in de aanpak- vormen van specialistische hulp worden ingevlogen als dat wenselijk is. Dat maakt het een volwaardig alternatief waar behandeling nodig is. De JIM-aanpak werkt alleen duurzaam als we als regio op alle fronten samenwerken vanuit hetzelfde gedachtengoed, het IVT gaat daarom ook nog meer samenwerken met het CIT om uithuisplaatsingen te voorkomen.

Een jongen van 15 jaar woonde lange tijd bij zijn JIM in huis (pleegouder).

Tijdens het JIM-traject is deze jongen weer thuis gaan wonen met ondersteuning van zijn JIM. Hij werkt nu hard aan zijn verslavingsprobleem, een thema wat op tafel is gekomen omdat zijn JIM daar op aandrong. De expertise vanuit Novadic-Kentron is ingevlogen om hierbij te helpen. Een voorbeeld van krachtige intersectorale samenwerking.

Het duurt gemiddeld 27 dagen om een JIM te vinden. Soms lukt het niet om een JIM te vinden omdat de jongere dat (nog) niet kan of niet wil. Maar ook dan zien we effect: de JIM is geen doel op zich maar een middel om met het gezin naar onderliggende systemische patronen te kijken en deze te veranderen.

De aanpak...

- benadrukt wat goed gaat versterkt krachten /in tegenstelling tot eerst inzoomen op problemen en klachten.
- helpt om de verantwoordelijkheid bij de ouder(s) te laten en de regie duurzaam bij de JIM. Hulpverleners nemen niet over, maar organiseren de 'civil society'.
- werkt vanuit de gedachte 'wat is goed genoeg?' in plaats van de vaak te hoge normen vanuit het hulpverlenerschap.
- helpt onzekerheid te verdragen en biedt een alternatieve aanpak bij chronische onveiligheid in samenwerking met de jeugdbeschermingsketen. Immers: "Veiligheid is niet de afwezigheid van gevaar, maar de aanwezigheid van verbinding." - Dr Gabor Mate
- helpt te verdragen bij crisissituaties door alternatief te zijn.
- draagt bij aan vermindering van de ingezette hulp/het aantal hulpverleners (minimalisme).
- helpt om uithuisplaatsingen die toch tijdelijk nodig zijn, te bekorten. Daarmee is de transfer in de samenwerking met het gezin beter geborgd, en is het effect toch duurzaam.

Ervaring van een verwijzer

Remy

Hallo, ik ben Remy Meesters. Ik ben als systeemtherapeut verbonden aan het In Verbindingsteam met JIM.

Rogier

Hallo, ik ben Rogier Ros. Ik ben verwijzer vanuit Toegang Tilburg, team Coördinatie en Veiligheid.

Remy

Bedankt dat je een mooi voorbeeld van de JIM-aanpak met ons wilt delen.

Rogier

Zeker! Ik werd vanuit mijn rol bij de Toegang Tilburg betrokken bij een meisje van 15. Dit meisje kwam met haar moeder op straat te staan, nadat de partner van moeder hen uit de woning had gezet. Na meerdere vervelende gebeurtenissen werd het meisje ter crisis geplaatst. Eerder al was de oudere zus van het meisje onder toezicht gesteld tot de 18e verjaardag. Toen de OTS verliep is zij meteen weggegaan uit de begeleid wonen voorziening, waarop zij maanden bij haar vriend heeft gewoond. Toen de relatie werd verbroken werd het meisje dakloos, waarop zij weer bij haar moeder ging wonen.

Remy

wat dacht je toen je betrokken raakte bij dit gezin?

Rogier

We moesten iets anders doen dan al gebeurd was en een uithuisplaatsing voorkomen. Vaak denken we aan een drang- of dwangkader of een uithuisplaatsing, als de situatie rondom een kind of jongere hectisch en dreigend wordt. Bij onveiligheid gaat iedereen in de houding. Het is belangrijk om de onveiligheid goed in kaart te brengen, concreet te maken en veilig te maken waar het kan. Structurele problemen hebben een lange adem nodig. De beschermingsketen moet enkel ingezet worden, als we alles gedaan hebben met de ouders en jongere zelf. Ook als het herhaaldelijk moeilijk wordt en de stabiliteit maar niet structureel wilt worden, moet je het contact blijven zoeken en ouders de regie proberen te geven.

Remy

En welke rol speelt de JIM-aanpak?

Rogier

Ik kende de JIM-aanpak al, een aanpak die gemaakt lijkt voor dit soort situaties: intergenerationale problematiek, liefdevolle mensen maar getekend door het leven, die tegen beperkingen oplopen die zij meedragen. Er overkomt deze mensen allerlei narigheid, waarop we geneigd zijn om een batterij hulpverleners op het gezin af te sturen. Iedereen in de keten van jeugdzorg kent dit soort gezinnen, omdat er steeds andere poppetjes aan ze worden gekoppeld. Dit kan een toevalstreffer opleveren, omdat een hulpverlener net datgene doet wat een gezin nodig heeft, maar een hulpverlener kan nooit bieden wat een JIM te bieden heeft. Een JIM kan een jongere begeleiden in: "wat heb ik in de hand, welke keuzes liggen niet bij mij, maar bij bijv. mijn ouders". Als 15 jarige kan je denken: "het ligt aan mij, het komt nooit meer goed met mij". Het IVT kan dit helpen duiden, en een JIM kan dit duurzaam bekrachtigen".

Remy

maar er is nog geen JIM gevonden voor dit meisje.. heeft de JIM-aanpak dan wel al iets opgeleverd?

Rogier

De JIM-begeleider is iemand die er is voor het meisje. Deze kan een baken van rust en vertrouwen zijn, in de chaos die er speelt. Toen de moeder opnieuw bedreigd werd en het meisje van de woonvoorziening wegliep, kon de JIM-begeleider er zijn en voor dit meisje. Haar helpen te duiden wat er gebeurde, wat aan haar was en wat aan de volwassenen was. In de crisissituatie kwam er ook informele steun op gang en kwam er nieuwe informatie die kan helpen bij het vinden van de JIM.

Remy

En hoe verloopt de samenwerking met het In Verbindingsteam met JIM?

Rogier

Door de betrokkenheid van het IVT kan ik gemakkelijker mijn positie als coördinator bewaken. Ik kan als coördinator het kader schetsen en het breder trekken en partijen in stelling brengen. De JIM-begeleider kan zich richten op het kind. Als de JIM eenmaal geïnstalleerd is, is die er uiteindelijk ook voor mij als coördinator: je doet het samen, bespreekt twijfelsituaties, deelt dilemma's met de JIM. Waar doen we goed aan, wat is de beste koers? Vooral in onvoorziene situaties is dat erg fijn. Het kan nu eenmaal snel escaleren. De JIM kan echt het verschil maken: de jongere ziet de JIM als anders dan alle anderen. Het is een wederkerig contact. De JIM kan sturen, kan begrenzen, kan duiden...alles wat je wil als hulpverlener, maar wat je vaak niet voor elkaar krijgt.

Remy

Wat wil je meegeven aan collega's in het werkveld over de JIM-aanpak?

Rogier

Allereerst is het goed dat ieder zich realiseert dat we te gast zijn in het leven van de cliënt. De JIM-aanpak moet echt onderdeel van je gereedschapskist zijn als coördinator. Als je nog niet bekend bent met de JIM-aanpak, neem dan zo snel mogelijk contact op met een JIM-ambassadeur bij de Toegang of met het IVT. Leg eens een casus voor en stel je vragen: zou dit iets zijn, hoe zou dat dan werken? Dus aarzel niet en leg contact!

Eerder erbij zijn met informele hulp

In de pilotperiode hebben we geleerd dat, om een uithuisplaatsing te voorkomen, het belangrijk is dat gezinnen tijdig in beeld zijn bij het IVT. Nu wordt het IVT vaak te laat ingeschakeld om een eerste uithuisplaatsing te voorkomen. Om in onze regio eerder de focus op het informele netwerk te leggen, gaan medewerkers van wijkteams uit heel Hart van Brabant de JIM-training volgen. Ook gaan meer medewerkers vanuit Crossroads in het werken volgens de JIM-aanpak getraind worden volgens het train-de-trainer concept.

**Laten we elkaar weten te vinden om een verschil te maken!
Twijfel niet om het IVT te benaderen!**